

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3790/2019
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, сви из села ..., ... и ГГ из села ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Шефкета Доловац адвокат из ..., против туженог ДД из села ..., ... чији је пуномоћник Ико Јашаревић адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3558/18 од 14.08.2018. године, у седници већа од 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3558/18 од 14.08.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 999/16 од 31.01.2018. године, одбија се као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се према туженом утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о деоби и развргнућу заједнице закључен 23.03.1983. године између тужиоца АА и туженог ДД који је оверен пред Општинским судом у Новом Пазару под Ов број .../... од 08.04.1983. године као и да се обавезе Служба за катастар непокретности у Новом Пазару да изврши промену власништва у листу непокретности број ... КО ... тако што би уместо садашњег власника туженог ДД уписала тужиоца АА. Обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова поступка исплате 76.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3558/18 од 14.08.2018. године, преиначује се пресуда Основног суда у Новом Пазару П 999/16 од 31.01.2018. године у делу става првог којим је одбијен тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се према туженом утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о деоби и развргнућу заједнице закључен 23.03.1983. године између тужиоца АА и туженог а који је оверен пред Општинским судом у Новом Пазару под Ов број .../... од 08.04.1983. године као и у ставу другом изреке па је усвојен тужбени захтев тужилаца и утврђено према туженом да је ништав и да не производи правно дејство уговор о деоби и развргнућу заједнице закључен 23.03.1983. године између тужиоца АА и туженог који је оверен пред Општинским судом у Новом Пазару под Ов број .../... од 08.04.1983.

године а тужени обавезан да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 289.850,00 динара. Првостепена пресуда је укинута у преосталом делу става првог којим су тужиоци тражили да се обавезе Служба за катастар непокретности да изврши промену власништва у листу непокретности тако што би се уместо садашњег власника туженог ДД уписао тужилац АА и тужба је у том делу одбачена.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио посебну ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побојану пресуду на основу члана 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је изјављена ревизија дозвољена али да је неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. наводно учињена у поступку пред другостепеним судом на коју указује ревизија није основ за изјављивање ревизије по члану 407. ЗПП као ни погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Према утврђеном чињеничном стању тужени је власник кп.бр. .../... у површини од 5 ари као и породичне стамбене зграде која се налази на тој парцели а чија је површина у основи 86 м2. Тужилац АА је отац осталим тужиоцима као и туженом а тужилац АА и тужени су 08.04.1983. године закључили уговор о деоби и развргнућу заједнице који су оверили пред Општинским судом у Новом Пазару под Ов број .../...од 08.05.1983. године. Тим уговором се наводи да АА са супругом ББ и троје малолетне деце са једне стране и тужени ДД са друге стране закључују уговор, при чему су уговор потписали тужилац АА и тужени ДД. У уговору је такође наведено да су тужилац АА и тужени као његов син живели у заједничком домаћинству те да се уговором врши развргнуће имовинске заједнице тако да тужиоцу припадају одређене непокретности док туженом припада кућа површине 36 м2 као и кп.бр. .../... у површини од 4,64 ара а на којој се кућа налази с тим што је тада то била штала површине 36 м2. Овај уговор је закључен како би тужени остварио одређена статусна права и у том тренутку му је било неопходно да буде власник неких непокретности због чега му је отац и поклонио исте како би му помогао у остваривању тих статусних права. Тужени никада није био у државини предметних непокретности, у кући која је предмет уговора живи тужилац са осталом децом с тим што је првобитни објекат који је по намени био штала у међувремену преправљен, односно дограђен је, и сада представља кућу са површином у основи од 80 м2.

У овој парници тужиоци траже да се утврди ништавост наведеног уговора а првостепени суд закључује да је наведени уговор у ствари уговор о поклону и да он испуњава формалне услове за такав уговор а мотиви за закључење уговора у конкретном случају не утичу на његову пуноважност с тим што побуда која је поменута не може се сматрати недозвољеном јер није противна принудним прописима па је због свега тога тужбени захтев применом члана 53. ЗОО одбијен. Међутим, другостепени суд сматра да је уговор ништав применом члана 52. ЗОО с обзиром да је

у конкретном случају мотив закључења уговора, као доброчиног и правног посла, битан за његову пуноважност.

Законом о наслеђивању („Службени гласник СРС“ 52/74) који се примењивао у време када је закључен спорни уговор у члану 107. је прописано да уступање и расподеле имовине за живота је пуноважно само ако су се са тим сагласила сва деца и други потомци уступиоци који ће по закону бити позвани да наследе његову заоставштину. Чланом 110. истог закона је прописано да ако се са уступљеном и расподељеном имовином није сагласио који наследник онда се делови имовине који су уступљени осталим наследницима сматрају као поклон. Имајући у виду наведено правилно су закључили нижестепени судови да се спорни уговор у конкретном случају не може сматрати уговором о расподели имовине за живота него уговором о поклону. Позитивно законодавство не регулише уговор о поклону па се на те уговоре примењују правна правила Грађанског законика за Књажевство Србију из 1844. године а у складу са Законом о неважности права и прописа донетих пре 06. априла 1941. године. С обзиром да ова правна правила не садрже посебне одредбе у вези поништаја уговора о поклону на та питања примењују се одредбе ЗОО („Службени лист СФРЈ“ број 29/78) а која регулишу основ правног посла. Одредбама члана 51. до 53. ЗОО је прописано да свака уговорна обавеза мора имати допуштен основ, да је основ недопуштен ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, да се претпоставља да обавеза има основ иако он није изражен а ако основ не постоји и недопуштен је уговор је ништав као и да побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност али ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати уговор ће бити без дејства. Уговор без накнаде нема правно дејство и кад други уговарач није знао да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку његовог сауговарача. У конкретном случају, а како је то несумњиво утврђено, циљ уговора о поклону није био стицање имовине на страни поклонопримца већ остваривање других статусних права тог лица. То значи да без стицања имовине по спорном уговору, а како је то утврђено у нижестепеном поступку, тужени не би остварио одређена статусна права па се закључење овог уговора практично јавља у циљу изигравања прописа који регулишу статусна права. Самим тим такав уговор није у складу са позитивним прописима па је отуда и побуда за његово закључење била недопуштена. Из тога произилази да је правилно закључио другостепени суд да је у конкретном случају из напред наведених разлога уговор о поклону ништав.

Када се има у виду напред наведено не могу се прихватити наводи из ревизије да је уговор о поклону пуноважан јер је закључен у прописној форми а да у конкретном случају побуда за закључење истог, при чему и ревизија не спори о којој се побуди радило, није била противна принудним прописима. Све су то разлози због којих је и одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић